

YAVAŞ (SAKİN) ŞEHİRLER



Cittaslow, 1999 yılında İtalya'da kurulmuş uluslararası bir belediyeler birliğidir. Kelime kökeni İtalyanca *citta* Türkçe anlamı "şehir" ve İngilizce *slow* Türkçe anlamı "yavaş" kelimelerinin birleşmesiyle türetilen Cittaslow, "Yavaş (Sakin) Şehir" anlamında kullanılmaktadır.

İtalya'nın dört küçük kentinin belediye başkanlarının bir araya gelerek Slow Food (Yavaş Yemek) hareketini kentsel boyuta taşımak amacıyla kurulmuş.

Bildirisi (Manifestosu):

"Bizi hızlanmaya zorlayanlar var. Direniyoruz! Ne bayrak kaldıracak ne de tükeneceğiz. Ofiste ve yollarda yavaşlayacağız. Çevremizdeki tüm insanlar (hiçbir şey ifade etmeyen) hiperaktivitenin sinir bozucu durumundayken biz, kendimize duyduğumuz güvenle yavaşlayacağız. Kendi huzurumuzu her ne pahasına olursa olsun koruyacağız. Alanlarda ve caddelerde yavaşlayacağız, tepelerde yavaşlayacağız, asla teslim olmayacağız! Çevrenizdekiler hızlanırken siz yavaşlarsanız bizden birisiniz demektir. Diğerlerinden biri değil bizden biri olduğunuz için gurur duyun. Çünkü diğerleri hızlı biz ise yavaşız. Yapmaya değer bir şey varsa onu yavaşça yapmaya da değer. Bazıları doğuştan yavaştır, diğerleri buna mecbur kalırlar. Ancak bir fincan sabah çayıyla yatakta uzanmanın insanoğlunun en iyi hali olduğunu bilen birileri hâlâ var."

Üye olmak isteyen kentlerin birliğin belirlediği kriterler üzerinden değerlendirilmesi ve Cittaslow felsefesine uygunluğu denetlenmesi gerekiyor. Birlik kurulduğu zaman 59 olan bu kriterler 2013 yılında Uluslararası Bilim Komitesi tarafında yapılan bir çalışmayla güncellenmiş ve sayısı 70'e çıkmış. Bunların bazıları:

Nüfusun 50 binden az olması, geleneksel yapıların korunması, trafiğin azaltılması, yerel ürünlerin ve yenilenebilir enerji kullanılması, fast food dükkânları yerine yerel yemeklerin sunulduğu restoranların desteklenmesi, eski yapıların restore edilmesi, gürültü kirliliğinin engellenmesi, hava kalitesinin yükseltilmesi, organik ürün üretilmesi, el sanatlarının korunması gibi 70 kriterle uyum gerekiyor.

Nereden Çıktı Bu "Yavaş şehir"?

1986'da Roma'da ünlü İspanyol Basamakları Meydanı'nda bir fast food dükkânı açılır. Başta gazeteci Carlo Petrini olmak üzere birçok kanaat önderi ve esnaf, İtalya gibi mutfağıyla gurur duyan bir ülkenin kalbinde dünyanın her yerinde bulabileceğiniz böyle bir dükkânın açılmasına karşı çıkar. Tepkiler sonuç verir, dükkân kapanır. Bu zafer, "Slow Food"u, bugün 150 ülkede 100 binden fazla üyesi olan bir sivil toplum örgütü haline getirir.

Yemek kavramının karın doyurmakla sınırlı olmadığını, yemek yemenin tohum aşamasından sunumuna kadar iyi, temiz ve adil olması gerektiğini savunuyor Slow Food Hareketi. Hareketin doğumundan 13 yıl sonra, felsefesinin kentlere uygulanmasıyla Cittaslow Birliği kuruldu.

*Türkiye'den ilk katılan, İzmir'in Seferihisar ilçesi oldu. Seferihisar 2009 yılında "Yavaş Şehir" oldu.



1. Seferihisar – İZMİR (2009)



Mandalina bahçeleri, zeytinlikleri, bağları, enginar tarlaları ve verimli topraklarıyla dikkat çeken Seferihisar Türkiye'nin ilk Yavaş Şehri. İzmir'e 45 kilometre uzaklıkta. Nüfusunun %80'i hala tarımla uğraşan Seferihisar'da diğer önemli iş kolu ise turizm. Ürkmez, Özdere, Urla, Çeşme, Selçuk, Şirince gibi turistik merkezlere de oldukça yakın mesafede olan Seferihisar'da Sakin Şehir olmanın bir koşulu olarak otel yatak kapasitesi, motorlu taşıt sayısı ve endüstriyel üretim belirli bir sayının altında kalmak zorunda. Bisikletin teşvik edildiği yollarıyla bir sakin şehir olma vasfını hakkıyla taşıyor. İzmir sınırları

içerisinde yer alan, güneş, jeotermal ve rüzgâr enerjisi açısından geniş kaynakları bulunan Seferihisar'da ikisi organik olmak üzere, haftada dört pazar kuruluyor. Yerel üreticiler kendi tarlalarında ürettikleri ürünlerin satıldığı Tarihi Sığacık Kalesi içine kurulan pazara halden mal girişi yasak. Bu pazarda sadece çiftçiler tarafından üretilen ürünlerle Kaleiçi'nde yaşayan kadınların hazırladığı yiyecek, içecek ve el emeği ürünler satılabilir. Seferihisar'da yerli tohumun korunması için de çalışmalar yapılıyor. Can Yücel Tohum Merkezi'nde çoğaltılan tohumlar çiftçilere dağıtılıyor. Her yıl düzenlenen Tohum Takas Şenliği'nde de yerli tohumlar yaygınlaştırılıyor.

Seferihisar içinde özellikle Sığacık tarihi dokusu, antik limanı, yöresel yemekleri ve pazarları, butik tasarım dükkânları ve sakin havasıyla diğer koylardan daha "sakin" bir kent.

Özenle korunan yerel lezzetleriyle Seferihisar ziyaretçilere farklı tatlar da sunar. Ekmek dolması, enginar dolması, nohutlu mantı, tatlı tarhana, yuvalaça, samsades tatlısı yörenin başlıca yemekleri. 49 kilometrelik uzun sahil şeridinde serpiştirilmiş mavi bayraklı plajları, güneş enerjisiyle çalışan sokak lambaları bu "Yavaş Şehrin" diğer özellikleri.

Buraya 17. yüzyılda gelen Evliya Çelebi, o sıralarda Sivrihisar olarak anılan yerleşmeden ürünleri bol, halkı zengin bir kasaba diye bahseder; bir hisarı olmadığını ama bağların arasında yükselen kayalıkların hisarı andırdığını söyler. İngiliz seyyah Richard Chandler da 18. yüzyılda Seferihisar izlenimlerini yazmış. Burada üzümün taze yendiğini ya da kurutulduğunu söyleyip Dionysos'a adanmış bu şehirde şarap üretiminin yaygın olmamasına şaşırdığını belirtmiş.

Seyyahların ayak izlerini taşıyan Seferihisar, gezginlere bugün de pek çok zenginlik sunuyor. Lezzetli Satsuma mandalinalarının yetiştiği meyve bahçelerinden ve zeytinliklerden salınan kokular Ege Denizi'nin iyotlu kokusuna karışıyor. Geçmiş uygarlıkların nefesi Sığacık Mahallesi'nin alçak katlı evlerinin avlularında, antikçağlardan beri denizcileri ağırlayan limanında, sahil kenarında dizilen balıkçı lokantalarında dolaşıyor.

Seferihisar'ın tarihi, Teos antik şehriyle birlikte 3000 yıl gerilere gidiyor. 12 İonia kent devletinden biri olan Teos, antik tiyatrosunun yanı sıra Dionysos adına yapılmış en büyük tapınağı barındırıyor. Teos'un kimi asırlık taşları ve kitabeleri 16. yüzyıla tarihlenen Sığacık surlarında yeniden hayat bulmuş. Evliya Çelebi'nin bir tılsımı fısıldadığını söylediği, antik taş ve mermer ocağının bulunduğu Karagöl de Seferihisar'ın hem doğal hem de kültürel hazinelerinden biri.



2. Gökçeada – ÇANAKKALE (2011)



Çorak topraklarda bereket tanrısı olarak adlandırılan Imbrasos'un bolluk diyarı olarak bilinen İmroz, bugünkü adıyla Gökçeada. Gökçeada, Homeros'un İlyada destanında deniz tanrısı Poseidon'un adası olarak geçer. İlyada destanında Gökçeada hep kayalık olarak anılır ve onunla Bozcaada arası Poseidon'un atlarının soluklandığı yer olduğu anlatılır.

Adada salma hayvancılık yapılır. Üzerinde barajı olan, doğal su kaynakları açısından cömert, denizi temiz, meyvesi nefis bir adadır. Çanakkale'ye bağlı ada turizmin yanı sıra zeytincilik, arıcılık, bağcılık, balıkçılık ve organik tarım ile öne çıkan adada 2009 yılından beri Gökçeada Organik Tarım Festivali yapılıyor. Ayrıca yerel ürünlerin, tüketiciye en kısa gıda zinciriyle ulaştırılmasını hedefleyen “yeryüzü pazarı” kuruluyor. Tepeköy’de ise Meryem Ana Şenlikleri yapılıyor.

Gökçeada, Türkiye’nin tek sualtı milli parkına sahiptir. Geçiş yolu üzerinde olduğundan birçok deniz canlısı bu bölgede üreme ve yumurtlama dönemlerini geçirir. Gökçeada’nın sualtında denizçayırıları, yunusları, denizkaplumbağaları ve şanslıysanız Akdeniz fokuyla karşılaşmanız mümkün. Adanın Aydıncık ve Kefalos plajlarının ortasında yer alan, tamamen deniz suyu ve yağmurlarla oluşan Tuz Gölü, ada halkının ve kuşların tuz ihtiyacını karşıladığı gibi, pek çok kuş türüne de ev sahipliği yapıyor.

Adada Bademli, Zeytinli, Tepeköy ve Dereköy gibi Rum köyleri kentsel sit alanı ilan edilerek koruma altına alınmış durumda. Kaleköy ise bu kapsam dışındadır.

Genellikle taş yapılardan oluşan köylerde, suyun akmadığı zamanlardan kalma, içlerinde yekpare taşların, su kanallarının ve ocakların bulunduğu çamaşırhanelere rastlanıyor. Adaya yayılmış Ortodoks kiliselerle birlikte bu çamaşırhaneler Gökçeada’nın kültürel mirası. Bunun yanı sıra çınar ağaçları altındaki eski köy kahveleri ve Rum evleri, üzerlerinde hâlâ geçmiş yüzyılın izlerini taşıyor. Efibadem kurabiyeleri Madam Efi’nin geleneğini sürdürmeye devam ediyor.

Haziran 2011’de Cittaslow unvanı alan Gökçeada, dünyanın ilk ve tek sakin adası.



3. Taraklı – SAKARYA (2011)



Sakarya il merkezine 65 kilometre uzaklıkta olan Taraklı, etrafı dağlarla çevrili dar bir vadide kurulmuş. Kente hâkim Hisar Tepesi'ndeki iki su sarnıcı MÖ 2000-1000 yılları arasına tarihleniyor. Taraklı, Osmanlı'nın ilk yerleşim yerlerinden biri ve tarihi evleri, çarsısı, çeşme ve hamamlarıyla Osmanlı şehir dokusunun ve sivil mimarisinin çok iyi korunduğu yerlerden. Evliya Çelebi, Seyahatnamesi'nde Taraklı için, "kalesi viran bir biçimde olup; bağlı bahçeli, akarsulu, bir dere içinde 500 kadar hanlı, evli, tahta ve kiremit örtülü şirin bir kasabadır" der.

İlçede halkın şimşir kaşık ve tarak yapması nedeniyle isminin Yenice Taraklı olarak anıldığını belirtir. Bu isim zamanla halk dilinde Taraklı olarak değişmiştir. Göynük Deresi'nin çevresine dağılmış cumbalı Osmanlı evlerinin çoğu bir asrı aşan yaşlarına rağmen hâlâ ayakta.

Mimar Sinan tarafından 1517 yılında yapılan, kurşun kubbesinden dolayı Kurşunlu Cami olarak da anılan alttan ısıtılmalı Yunus Paşa Camisi kentin en önemli kültürel varlıklarından biri. Başta Kadirler Konağı, Çakırlar Konağı ve tüm Taraklı'ya hâkim cihannümasıyla bilinen Haşim Ağa Konağı (Fenerli Ev) olmak üzere yüzü aşkın tescil edilmiş ev ve konak Osmanlı sivil mimari örneklerini sergiliyor. Şu anda Ulucami Mahallesi'nde bulunan ahşap Hacı Atıf Han da İpek Yolu üzerindeki kervanların konakladığı tarihi bir han. Taraklı'ya bağlı Hacıyakup Paşalar köyündeki Bizans döneminden kalma kil hamamı kaplıcaları günümüzde de işlevini sürdürüyor.

Taraklı, coğrafyasıyla da gezginleri büyüleyecek güzellikler taşıyor. Evliya Çelebi'nin "ağaç denizi" dediği ormanlarla çevrilidir. Mendereslerle bölünen coğrafyada, şehre 20 kilometre uzaklıkta, çam, kayın, köknar, meşe ve şimşir ağaçlarıyla kaplı Kapıorman Dağları'nın tepesindeki Karagöl Yaylası, Tuzla köyünden başlayan Hark Kanyonu ve Mağarası, Güngörmez Şelalesi, Kemer Köprüsü, Acısu, Hıdırlık Tepesi, Gürleyik Suyu ilçenin doğal zenginliklerinden. Taraklı'nın Arnavut kaldırımlı dar sokaklarında dolaşp bir fetih nişanesi olarak dikildiği düşünülen 700 yıllık çınar ağacını görmeden, gölgesindeki çeşmenin 277 yıldır akan suyundan içmeden ve şehrin 19. yüzyıl çehresinin bir görünüp bir kaybolduğuna tanıklık etmeden buradan ayrılmamak gerekir.



4. Halfeti – ŞANLIURFA (2013)



Şanlıurfa'nın bir ilçesi olan Halfeti, Fırat Nehri kıyısında sarp kayalıkların eteğine kurulmuş. Halfeti'nin mimari dokusunu kesme taştan, iki katlı ve bahçeli, yüzünü Fırat'a dönmüş evler oluşturur. Sırasıyla Asurlular, Süryaniler, Bizanslılar, Memlûklüler ve Osmanlılar döneminde de önemli bir şehir olan Halfeti, 2000 yılında yapılan Birecik Barajı'nın suları altında kalan taş mimarisi ile dikkat çekiyor. Halfeti'nin Birecik Barajı kıyısında 35 km'lik sahili bulunuyor. Ancak Halfeti'nin yapılarının bir kısmı Birecik Baraj Gölü'nün suları altında kaldı.

Kent, pek çok medeniyete ev sahipliği yaptı. Halfeti'nin bilinen tarihi, Romalılar tarafından Ekamia adı ile kurulduğu dönemle başladı. Roma'nın ikiye ayrılmasından sonra da Bizanslılarla Sasaniler arasında sık sık el değiştirdi. Daha sonra İS 661 yılında Emevilerin, 750'de Abbasilerin hâkimiyeti altına girdi. Ardından Eyyubiler ve Selçuklular arasında el değiştirdi. Yavuz Sultan Selim'in 1517'deki Mısır Seferi sırasında Osmanlı topraklarına katıldı.

Rumkale, Halfeti'nin en önemli tarihsel varlığı. Asur kralı III. Salmanassar tarafından MÖ 855 yılında zapt edildiği zaman Şitamrat adını taşıyordu. Antik Grekçede Urima adını aldı. Süryaniler ise Kal'a Rhomeyta ve Hesna d'Romaye adlarını kullandı. Şehir Arapların eline geçtikten sonra Kal'at-ül Rum adını, II. yüzyılda Bizanslıların eline geçince ise Romaion Koyla adını aldı.

Bir yarımada üzerine kurulmuş olan Rumkale, 1293'te Memlukların eline geçene kadar, 90 yıl boyunca Birleşik Ermeni Kilisesi'nin merkeziydi. Rumkale'de, Ermeniler açısından kutsal sayılan Aziz Nerses Kilisesi, Süryaniler açısından kutsal sayılan bir manastır bulunuyor. Ermeni tarihine ait pek çok dini eser bu kalede kaleme alınıp resimlendi. Ortaçağ Ermeni dini resminin ustalarından kabul edilen Toros Roslin bunlardan biri. Ressam, Bugün Erivan Müzesi'nde bulunan 1256 tarihli "Zeytun İncili" ile ABD'de Walters Art Museum'da sergilenen "Sebastia İncili"ni 13. yüzyılda bu kalede yaşarken resimledi.

Savaşan, Halfeti'nin terk edilmiş köylerinden biri. Etekleri suyun altına gömülmüş, sadece minaresi görünen camisiyle Halfeti'nin bir simgesi. Eski Memluk yerleşimi Çekem Mahallesi, Norhut Kilisesi, Kanterma Mezrası Hanı, Kanneçi Konağı Halfeti'nin kültürel varlıkları arasında. Değirmendere kanyonu ve kanyon girişindeki "Halfeti'nin gerdanı" denilen asma köprü de Halfeti'nin kültürel ve doğal değerlerinden.

Halfeti dünyada siyah gülün yetiştiği tek yer olarak kabul edilir. Söylenceye göre birbirlerine kavuşamayan iki âşık kendilerini Fırat'ın sularına bırakır ve bunun üzerine Halfeti'deki bütün kırmızı güller siyah açar. Kendini sulara atan bu iki âşık gibi, bir kısmını sulara bırakan şehir, bir ayağı su altında hikâyeleriyle yaşamaya devam ediyor.

Halfeti geçmişi 16. yüzyıla dayanan kuş evi mimarisine de sahip. Bir araştırmaya göre evlerde kuşların yuva yapabilmesi ve kışın korunabilmesi için yapılan 20 çeşidin üzerinde kuş penceresi bulunuyor.

İlçe 4 bin yıllık tarihi, 200 yıllık tarihi camii, kesme taş sokakları, bisiklet, kano parkurları, Değirmen Deresi Vadisi, çizgili sırtlanı, tekne turları, yüzer lokantaları, incir kavurması, kebat reçeliyle "Yavaş Şehir" unvanını fazlasıyla hak ediyor.

astagos – 5



5. Akkaya – ULA-MUĞLA (2011)



denize dökülüyor ve bu nehirler üzerinde de turizm ve balıkçılık yapılıyor. Barındırdığı koruma altındaki türler sebebiyle “Önemli Kuş Alanı” ilan edilmiştir. Bunun yanı sıra sığ denizi ve rüzgârlı havasıyla Kite Surfing için Avrupa'nın en elverişli sahillerinden biri olduğu söyleniyor.

Alaylı mimar Nail Çakırhan'ın geleneksel Muğla mimarisine çağdaş bir yorum getirerek tasarladığı Ağa Han, Mimarlık Ödüllü Çakırhan Evi daha sonra Akkaya'nın yapı geleneğine yön vermiş.

Akkaya'nın tarihi, Karia uygarlığına ait İdima kentine dek uzanır. Kozlukuyu ve İnişdibi Mahallesi civarında bu döneme ait kaya mezarları bulunuyor. Kent, MÖ 3. yüzyılda “Rodod'un karşısı” anlamına gelen Rhodeian ismini aldı ve daha sonra Rodos'a bağlandı; 1. yüzyıl sonunda da bir Roma kenti oldu. İnişdibi'nde yapılan kazılarda bu döneme ait mozaikler bulunmuştur. Roma İmparatoru Julius Caesar ile Mısır Kraliçesi Kleopatra'nın Akkaya'ya izlerini bırakmış tarihi kişiliklerden olduğu söylenir. İmparatorluğun 3. yüzyıl ortalarında zayıflaması ve art arda gelen salgın ve depremlerle belde karanlığa gömüldü, etraftaki su yolları, sarnıçlar ve tapınaklar kimsesiz kaldı. Kent 13. yüzyıl sonlarında Menteşe Beyliği'ne bağlanarak tekrar canlandı.

Doğal güzelliklerinin yanında, çeşitli medeniyetlerin izlerini taşıyan tarihi dokusu, kendine has mimarisi, denizden her daim esen ılık meltemi ile büyüleyici bir atmosfere sahip olan Akkaya, mutlaka görülmesi gereken bir huzur sığınağıdır. Dantel gibi işlenmiş ahşap oymalarla süslü Akkaya evlerinin her biri diğerinden güzel bahçelere sahiptir. Doğal bir akvaryuma benzeyen Kadın Azmağı, su samurları, yılan balıkları, Akdeniz fokları, flamingoları ve leylekleri ile bir cenneti andıran Akkaya'ya “Yavaş Şehir” unvanı çok yakışıyor.



6. Yenipazar – AYDIN (2011)



Efeleriyle meşhur Aydın'ın kültürünü koruyan ilçesi Yenipazar, Lidyalılar ve Kimmerler zamanından beri bir yerleşim bölgesi. İzmir-Denizli karayolundan sadece 8 km içeride yer alır. Hiç değişmeyen 12-15 bin civarındaki nüfusu pamuk, narenciye ve zeytin tarımıyla geçiniyor. Aydın'ın Kuşadası, Didim gibi kalabalık ve gürültülü turistik merkezlerinin arkasında, sakin ve sessiz bir şekilde yaşamaya devam ediyor.

Ham maddesi hamur ve yöresel iç malzemeden oluşan, yerli ustaların tüm hüner ve tecrübelerini katarak hazırladığı eşsiz bir pidesi dillere destandır.

Yörük Ali Efe'nin "Halkı iyidir, toprağı sever, toprağı seven insan sever" dediği Yenipazar, Aydın'ın yüzölçümü en küçük ve nüfusu en az olan ilçesi. İlk yerleşim yeri tarihi M.Ö. 2000'li yıllara dayanan beş kilometre mesafedeki Donduran köyü yakınlarındaki Orthosia antik kenti civarı olan Yenipazar, eski çağlarda ticaret merkezi olması nedeniyle bu ismi almış.

Evliya Çelebi 17. yüzyıldaki seyahatinde Donduran köyünden şöyle bahseder:

"...Doğu tarafındaki vadi içinde Menderes Nehri'ni atlarla geçip, güney taraftaki Donduran Dağı dibinde yer alan Donduran kazasına geldik. Üzüm pekmezi, Antep pekmezi gibi donduğu için "Donduran" derler; kutular ile pekmezi çok ünlüdür. Aydın Sancağı toprağında hastır ve yüz elli akçe kazadır."

Yerel tohumlardan üretilen sebzelerin merkezi olan ilçenin bir başka dikkat çekici özelliği de hiç bozulmadan günümüze kadar ulaşmış olan Bizans yapıları ve Karya yerleşmeleri.

Yenipazar'ın doğal güzellikleri denince akla ilk Dip Gölü Tabiat Parkı gelir. Nehrin yatak değiştirmesi ile oluşan bu gölde, kuş ve balık türleri koruma altında.



7. Yalvaç – ISPARTA (2012)



Yalvaç, Sultan Dağları'nın eteklerinde, Hoyran Gölü kıyısında kurulmuş 1096 metre yükseklikte bir yerleşim. Yörede, Tokmacık yakınlarında sekiz milyon yıl öncesine ait hayvan fosilleri bulunur. Neolitik dönemde de birtakım yerleşimlere rastlanır.

Roma ve Bizans döneminin antik şehirlerinden olan Pisidya'ya 1 km uzaklıkta. Yerel mutfağı ve gül ürünleriyle dikkat çeker. Sultan Dağları eteklerinde bulunan ve tarih boyunca sayısız medeniyete ev sahipliği yapan

bu sevimli ilçede dericilik, keçecilik, demircilik, halıcılık gibi unutulmaya yüz tutan el sanatları hâlâ yaşıyor. Geleneksel mahalle fırınları ve mutfak kültürüyle de kendinden söz ettiren Yalvaç, ziyaretçilerine bir günde 5.000 yılı birden yaşatan bir kültür noktası.

Sultan Dağları'nın güney yamaçları boyunca uzanan düzlüklerde kurulan Antiokheia'nın ise kuruluş tarihi kesin bilinmiyor. Antiokheia, Selevkos kolonisiydi. En parlak zamanını İS. 25 yılından sonra başlayan Roma İmparatorluğu döneminde yaşadı. Augustus döneminde (MÖ 27-İS 14) Pisidia bölgesinde sekiz koloni kurulmuş olmasına rağmen sadece Antiokheia'ya Colonia Caesareia (Sezar'ın Şehri) unvanı verildi. En yoğun imar faaliyetleri Roma dönemine rastlayan kent, aynı Roma'daki gibi yedi tepe üzerinde kurulmuş yedi mahalleye bölünmüştü. Kent bu dönemde önemli bir Roma kolonisi oldu. Bugüne gelmiş pek çok tarihi kalıntı bu döneme ait.

Kent, Bizans döneminde de önemli bir yerleşim olmayı sürdürdü. Arap akınlarının ardından kent 8. yüzyıldan itibaren tarihteki önemini kaybetmeye başladı. Daha sonra Selçuklu ve ardından Osmanlı'nın hâkimiyetine girerek yeniden güç kazandı.

Antiokheia antik kenti, bir tepe üzerine kurulu. Uzunluğu 3 bin metreyi bulan surlarla çevrili. Kentin en yüksek yerine inşa edilen Augustus Tapınağı, su kemerleri, stadium, Roma hamamı, Tiberius alanı, Ay Tanrısı Men adına yapılan Men Kutsal Alanı, Yalvaç'ın önemli kültürel varlıkları. Hoyran Gölü'nde bulunan Limenia Adası da tarihi eserlere ev sahipliği yapıyor. İçinde bir tapınağın olduğu adanın yamaçlarında ise kaya mezarları var.

Yalvaç'ta cami, han, hamam ve sivil mimari örneklerine de rastlamak mümkün. Hamitoğlu Beyliği zamanında yapılan Devlethan Camisi (Ulu Cami), Osmanlı döneminde yapılan Heydanoğlu Camisi, Emir Ahmet Türbesi önemli tarihi eserler arasında.

Topraklarında geçmiş uygarlıkların izlerini taşıyan Yalvaç'ın doğal zenginlikleri arasında kıyısına kurulduğu Hoyran Gölü, Gemen Korusu, Gazniri Bölgesi, Düz kır Orman Alanı, Akar Donar Mağarası, Ayı İni Mağarası ve Değirmen Önü Mağarası sayılabilir. Ayı İni Mağarası'nda yer alan su sarnıçları burasının Bizans döneminde de kullanıldığını düşündürüyor.

Gazniri Bölgesi kaya mezarlarına ve antik kalıntılara sahip. Antik Antiokheia'ya beş kilometre mesafedeki Gemen Korusu, içinde aynı zamanda Men Kutsal Alanı'nı barındırıyor. Bu coğrafyada doğa ile tarih iç içe yaşıyor.



8. Vize – KIRKLARELİ (2012)



Kırklareli'nin bir ilçesi olan Vize, İstanbul'a 138 kilometre uzaklıkta, Yıldız (Istranca) Dağları'nın alüvyonlarıyla zenginleşmiş, derelerle beslenen sulak bir ovada yer alır. Bu bereketli ova, MÖ 4000 yılında buraya yerleşen Trakyalı Astailerden bu yana başta Persler, Romalılar, Bizanslılar, Osmanlılar olmak üzere çeşitli uygarlıklara kucak açmış. Tarihte Bizye, Bizya, Bida, Biza, Vissa, Vizilli gibi isimlerle anılan ilçe merkezinin adının, zengin su kaynaklarından dolayı Yunan mitolojisinde kaynak perisi "Byzia"dan geldiği düşünülüyor. Dünyanın en

büyük tarihi su yolunun Vize ile İstanbul arasında geç Roma dönemine ait 242 kilometrelik su yolu olduğu söylenir. Kızılağaç köyü yakınındaki Cehennem Şelaleleri; Kıyıköy'ün Karadeniz kıyısındaki bakir koyları; başta Yenesu Mağarası olmak üzere karstik oluşumların gözlemlendiği mağaralar; meşe, kayın, gürgen ormanları; hepsi Vize ilçesinin coğrafi güzelliklerinin bir parçasıdır.

Vize'de dünyaya gelmiş Yunan edebiyatçı Vizyenos'un, "Trakya'da birçok kasaba vardır fakat Vize kadar güzeli yoktur" demesi boşuna değil. Vize, doğal güzelliklerinin yanı sıra kültürel zenginlikleriyle de öne çıkar. Trakya'nın bilinen tek antik tiyatrosu geç Roma dönemine aittir ve Vize sınırları içinde yer alır. Bunun yanı sıra Trak tümölüsleri, MÖ 1. yüzyıla tarihlenen kale surları, bugün Gazi Süleyman Paşa Camisi olan Küçük Ayasofya Kilisesi, Bizans dönemine ait pek çok mağara manastırı ve sarnıç Vize'nin kültürel mirasının nadide eserlerinden.

Bu zenginliğin bir uzantısı olarak 2006'dan bu yana her yıl Vize Tarih ve Kültür Festivali düzenleniyor. Sokaklarında ıhlamur kokulu gezintiler vaat eden ve bu şifalı bitkiyle simgeleşen bu sakin şehrin gölgeli sokaklarında dolaşıp Çakıllı kasabasının sekiz asırlık çınarının altında bir ıhlamur çayı içmek, yerel lezzetlerden olan ısırgan otu çorbasından ve ıhlamur çiçeği balından tatmak gerekir.

Osmanlı sultanlarının tarihi "Avyolu" üzerinde bulunan, "Sultanlar Yolu" ismiyle tekrar keşfedilen Vize, Treklerden Perslere, Romalılardan Bizanslılara birçok medeniyete ev sahipliği yapmış. Şehrin ismi ise Poseidon'un oğlu Byzia'dan geliyor. Vize'de uzun bir Karadeniz sahilinin yanı sıra, birçok tarihi cami, kilise ve mağara bulunuyor. Kısacası Vize ormanları, şelalesi, gölü, tarihi ve sahiliyle tam bir cennet köşesi.



9. Perşembe – ORDU (2012)



Vona Yarımadası'nda yer alan Perşembe, Roma ve Bizans Hükümdarlığının ardından, 1462'ye kadar Trabzon Rum İmparatorluğu'nun başkenti imiş. Perşembe, uzun Karadeniz sahili ve doğal kum plajları ile ünlü. Şehir yönetimi ve halkı kenti gürültü ve hava kirliliğinden korumak için birçok faaliyet yürütüyor. Kalkan, çaça balığı, kaya balığı, istavrit, tırsı, vatoz, barbun(ya), zargana, has kefal ve mezgit gibi pek çok balık yaşıyor.

Ordu il merkezine 13 kilometre uzaklıktaki ilçe, Kordontepe denilen dik bir tepenin eteğine kurulu. Tarihi MÖ 8. yüzyıla kadar uzanan, daha önce Vona adıyla anılan kentin ismi 1945'te Perşembe olarak değiştirildi. Yemyeşil tepelerin denize dik olarak indiği coğrafyada iki büyük kara parçası denize doğru uzanır. Bunlardan biri kuzeydeki Yason Burnu, diğeri ise Çam Burnu'dur. Perşembe, Evliya Çelebi'nin, "burası büyük bir limandır. Gemilerin demir bırakmadan yatması mümkündür" dediği, Karadeniz'in hırçın sularının dinlendiği, bir zamanlar Fenikeli, Miletoslu, Cenevizli denizcilerin sığındığı, korunaklı bir doğal limana sahiptir. Cenevizlilerden kalma sikkelere rastlanan kentte Vona Limanı'nın kuzey tarafında, bugünkü Kalekaya Mahallesi yakınlarındaki kalenin Cenevizliler tarafından inşa edildiği düşünülüyor.

Yason Burnu, Yunan mitolojisinde Aison'un oğlu Yason (Iason) tarafından aranan, altın postun kaybolduğu yer olarak bilinir. Üzerinde küçük bir deniz feneri ve Rumlar tarafından tekrar inşa edilen Yason Kilisesi bulunan Yason Burnu'nun kıyılarında MÖ 1. yüzyıldan kalma antik balık havuzları, 2400 yıl öncesine ait değirmen taşı şeklinde yapılmış iskele tabanları mevcut. Çam Burnu'ndaki fener de 1880 yılında Fransızlar tarafından yapıldı.

Perşembe'nin 40 kilometre uzunluğundaki sahilinde sualtı mağaraları, göz alıcı kaya formasyonları, bakir koylar, Aktaş, Belicesu, Efirli ve ince, beyaz kumuyla tropik plajları andıran Çaka gibi birbirinden güzel kumsallar yer alıyor.

İlçenin bir diğer doğal zenginliği de Hoynat Adası. Eski gemicilerin depo ve sığınak olarak kullandıkları, üzerinde sur kalıntılarına rastlanan ada, başta çift tepeli karabataklar olmak üzere pek çok kuşa mesken olmuştur. Bunu yanı sıra başta Perşembe olmak üzere derelerin çağıldığı yaylaları ve Selimiye köyü sınırları içindeki Kurşunçal şelaleleri de ilçenin doğal zenginliklerindendir.

Anadolu'nun gözlerden uzak bir köşesinde kendi zamanını yaşayan Perşembe'den, meşhur tekne helvasından yemeden ve o تنها kıyılara hâkim Kordontepe'nin yeşillikleri arasından bu sakin şehre son bir kere bakmadan ayrılmamak gerekir.



10. Şavşat – ARTVİN (2015)



Artvin il merkezinin 71 kilometre doğusunda bulunan Şavşat, yüksekliği 3 bin metreyi aşan dağ sıralarıyla çevrili, dar ve derin vadilerin arasında eşsiz bir coğrafyada yer alır. Şehrin isminin Gürcüce “kara orman” anlamına geldiği söylenir. Şavşat civarında MÖ 900-650 yılları arasında Urartu ve Kimer kabileleri yaşamışlardır. Bölge daha sonraları sırasıyla Saka, Roma ve Sasanilerin eline geçti. Yavuz Sultan Selim zamanında Osmanlı'nın yönetimine girdi ve Gürcistan Vilayeti olarak adlandırıldı. Birinci Dünya Savaşı sırasında Ruslara geçen bölge 1921’de Türkiye sınırlarına dahil edildi.

Sahara Milli Parkı içerisinde bulunan korumaya alınmış bölgede ladin, çam ve köknar ağaçlarının ortasında yer alan Karagöl, Şavşat’taki çok sayıda göllerden en büyüğüdür. Bunun yanı sıra Pınarlı köyü yakınlarında Balık Gölü, Arsiyan yaylasında ise Kız Gölü, Boğa Gölü ve Koyun Gölü de ilçe sınırları içinde. Arsiyan, Sahara ve Bilbilan yaylalarında Karadeniz’in puslu yeşilliklerinin arasına serpiştirilmiş, genellikle iki katlı olan, üç tarafı ayvan denilen balkonla çevrili, tamamen ahşaptan yapılmış geleneksel Şavşat evlerine rastlamak mümkün.

Şavşat’ın kültürel varlıkları arasında Cevizli köyündeki 10. yüzyıldan kaldığı düşünülen Tibet Kilisesi, Köprülü köyündeki Köprülü Kilise, Zor Mustafa Bey Camisi sayılabilir. Söğütlü Mahallesi’nde 950 rakımda yüksek bir kayalığın üzerine oturan, içinde sarnıç ve şapel kalıntılarına rastlanan Şavşat Kalesi de şehrin önemli kültürel varlıklarından.

Şavşat, bünyesinde birçok endemik türleri de barındıran oldukça zengin bir bitki çeşitliliğine sahip. İlçede yükselti artışına bağlı olarak farklı vejetasyon kuşaklarının meydana geldiği görülüyor. Şavşat’ın dağlık coğrafyası sadece farklı bitkilere değil farklı manzaralara da olanak tanır.

Şavşat’ta öğretmenlik yapan Fakir Baykurt’un: “Türkiye’nin uzak köşelerinden birinde, Şavşat’ta bir tepe vardır. Bu tepeden bakınca bütün Türkiye resim gibi insanın önüne serilir.” dediği Efkâr Tepesi, Şavşat’ın büyümlü coğrafyasının ayağınızın altına serildiği yerlerden sadece biridir.



11. Uzundere – ERZURUM (2016)

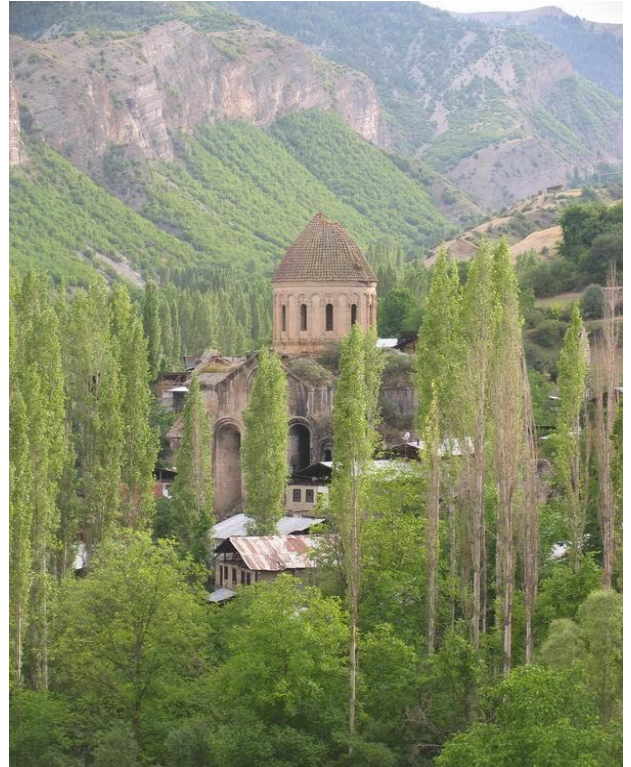


20 Mart 2016 tarihinde “Yavaş Şehir” unvanı verildi.

Eskiden Tortum ilçesine bağlı bucak merkezi olan Uzundere 1987 yılında ilçe olmuştur. İlçe Karadeniz Bölgesi'nde olup, Erzurum iline 84 km uzaklıktadır. Tortum Gölü Uzundere ilçe sınırları içerisinde kalmaktadır. Tortum Şelalesi'de bu ilçe sınırları içerisinde. Nüfusunun büyük bölümünü Kıpçak Türkleri ve belli miktarda Poşalar oluşturur. İlçe Yusufeli-(Artvin), Tortum, Oltu ilçeleri ile komşudur. İlçe 3000 yıllık bir tarihi geçmişe sahip olup, Uzundere

ilçesi tarih içerisinde Etiler, İskitler, Sakalar, Persler, Doğu Roma, Sasaniler , Bagratlı Krallığı , Vaspuragan Krallığı ve Osmanlı Devleti gibi devletlerin hakimiyeti altında kalmıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Osmanlı Devleti hâkimiyetine girmiştir.

Öşkvank veya Oshki Manastır'ı, Erzurum- Artvin karayoluna 4 kilometre uzaklıkta, Uzundere ilçesine bağlı Çamlıyamaç mahallesindedir. Öşkvank manastır'ından bugün sadece kilise, üç şapel, yemekhane, el yazmalarının kopya edildiği ve korunduğu kütüphane binası ayakta duruyor. Manastır üzerindeki yazıtlara göre 963-973 yılları arasında Gürcü Kralı Kuropalat Adarnese'nin oğulları Kral David ve Prens Bagrat tarafından inşa ettirilmiş ve Vaftizci Yahya'ya adanmış. 1022 yılında bölgenin Bizans İmparatorluğu denetimine geçmesinden sonra manastırın yıkılan kubbesi Bizans İmparatorları 2. Basileos ve 8. Konstantin tarafından onarılmış. Bölgedeki piskoposluk merkezlerinden biri olan Öşkvank manastır'ının 11. yüzyılda el yazmalarıyla ünlü önemli bir kültür merkezi konumunda olduğu ve bu önemini 15. yüzyıla kadar koruduğu tarihi kaynaklarda yer alıyor.



12. Göynük – BOLU (2017)



Göynük, Bolu ilinin güneybatı kısmında yer alan yedi mahalle ve altmış altı köy barındıran “şeker fasulyesi”, “uğut marmelatı”, “tokalı örtüleri” ve “tahta oymacılık eserleri” ile ünlü bir ilçesidir. 20. yüzyıl başlarına ait eski Türk evleri bakımından zengin olan ilçe sahip olduğu 137 adet tarihî konut, 21 cami, türbe, çeşme, hamam, kule ve hazire olmak üzere toplam 158 adet sivil mimari eser sebebiyle "Kentsel SİT Alanı" ilan edilmiştir. İlçede ayrıca 14. yüzyılda Gazi Süleyman Paşa tarafından inşa ettirilen tarihi cami, hamam ve konak da bulunmaktadır. Ayrıca ilçede Fatih Sultan Mehmet'in Hocası Ak Şemsettin'in türbesi bulunmaktadır.

İlçede Çubuk Gölü, Sünnet Gölü, Göynük Kanyonu bulunur.



13. Gerze – SİNOP (2017)

Cittaslow ünvanını 2017 yılında elde etmiştir.



Karadeniz Bölgesinin gezmeye, görmeye değer tarihi ve tabiat güzellikleriyle dolu olan ilçe antik çağlardan bu yana toplumlar tarafından yerleşme ve barınak yeri olarak seçilmiştir. Bir sahil kenti olan ilçe yükseklikleri 900 metreye ulaşan Elma ve Köse Dağlarının denize ulaşan yamaçları ile adını taşıyan limanın içindeki bir yarımada üzerinde kurulmuştur.

M.Ö. 1400 yıllarında Gaşgalılar tarafından küçük bir köy olarak kurulan ilçe daha sonra Paflagonya Devletinin eline geçmiş, sırasıyla da; Hitit, Frig, Kimmer, Lidya, Pers, Büyük İskender, Roma ve Bizans İmparatorluklarının egemenliğine girmiştir.

Balıkçılık ilçenin en eski geçim kaynağıdır. Helesa Gerze'linin eski takvime göre Kasımın 10.gününde geçimlerini sağlamak için uzun süreli sefere çıkan gemicileri şenlikler yaparak uğurladıkları törendir. Aynı törenleri seferlerden dönenleri karşılamak için de yapıldığı bilinmektedir.

Her yıl Gerze Kültür ve Sanat Festivali adı altında düzenlenen etkinliklerde ilçenin tarihi ve turistik güzellikleri ile çeşitli el sanatları tanıtılmakta olup, gündüz deniz sporları, gece ise ulusal ve mahalli sanatçıların katıldığı müzik ve eğlence konserleri ile yerli halkın ve turistlerin güzel vakit geçirmelerine imkân tanınmaktadır.

Gerze'ye gittiğinizde Yelkentepe'yi, Yakupağa Konağı'nı, Çeçe Sultan Türbesi'ni, Köşk Höyüğü'nü, Deniz Feneri'ni, Sorkun Şelaleleri'ni, Sökü Yaylası'nı ve Taşhan'ı gezebilirsiniz.

Ülkemizde 400 çeşit kelebek türünün yarısından fazlası Saklı Köy şelaleleri florayalarında yaşamaktadır.



14. Eğirdir – ISPARTA (2017)



Göller Yöresi'nde doğal güzellikleriyle adından sıkça söz ettiren Isparta'nın Eğirdir ilçesi, güzel doğası, plajları, adaları ve kamp alanlarıyla dikkati çekiyor. Eğirdir Göl'ü Türkiye'nin en büyük dördüncü tatlı su gölüdür.

"Yedi renkli göl" olarak anılan Eğirdir Gölü'ne uzanan Can ve Yeşil

Ada'larını Akpınar köyündeki seyir terasından izleme olanağı bulunuyor. Yeşil Ada'da Rum'lardan kalma çok sayıda ev restore edilmiş restoran ya da pansiyon olarak kullanılmakta. Adada Rum'lar tarafından yapılan "Aya Stefanos Kilise"si bulunmakta. Diğer ada Can Ada'sında ise yapılaşma yok. Bu adada karavan ve çadır turizmi yapılmaktadır. Bu ada 01 Şubat 1933'te Eğirdir'i ziyareti sırasında belediye encümeni kararıyla Atatürk'e hediye edilmiştir.

İlçede elma, kiraz ve erik ağaçlarının çiçek açmasıyla renk cümbüşü yaşanıyor. Türkiye'nin elma ihtiyacının yarısını karşılar.

İlçede önemli yapılardan biri 1328 yılında yapılan Hızırbey Camisi'dir. Diğer adıyla Ulu Cami. Bu caminin minaresi kale suruna inşa edilmiştir. Bu özelliğiyle dünyadaki tek camidir.

Kovada Göl'ü Milli Park'ı gezilmesi gereken yerler arasında.

İlçede büyük bir kemik hastanesi bulunmaktadır.



15. Mudurnu – BOLU (2018)



17 Mart 2018’de sakin şehir oldu. Diğer sakin şehirler Göynük Mudurnu’ya 30km, Taraklı ise 60km mesafede. Abant Göl’ü 17km mesafede.

Tarihi İpek Yolu’nun üzerinde bir ticaret merkezi olan Mudurnu “Ahilik-Esnaf” kentidir. "Tarihi Ahi Kenti" adı ile "UNESCO-Dünya Kültürel Mirası geçici listesine alınmış olup, esas listeye adaylık süreci devam etmektedir.

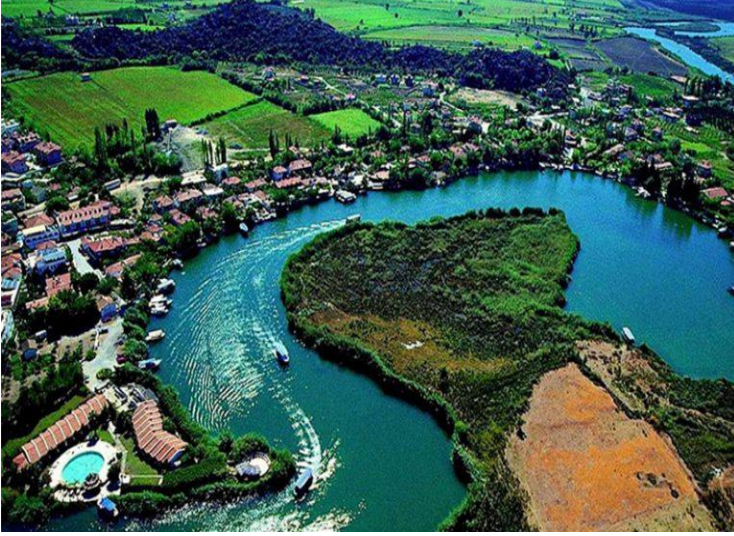
Mudurnu evleri, eski Türk evleri bakımından önemli bir özelliğe sahiptir. Mudurnu ilçesi kentsel sit alanında da 208 adet tescilli konut vardır.

Mudurnu’da; Orta çarşı, Yıldırım Beyazıt Camii, Kanuni Sultan Süleyman Camii, Mudurnu Saat Kulesi, Yıldırım Bayezit Hamamı, Keyvanlar Konağı, Tekkeliler Konağı, Mudurnu Evleri, Pertev Naili Boratav Kültür Evi, Ahi Müze’si gezilebilir.

İlçede tavukçuluk önemli bir gelir kaynağıdır. Ayrıca saray helvası meşhurdur. Kaşık sapı mantısı, cevizli ekmek, bombay fasulye, oğmaç çorbası tadlarına bakılabilecek yöresel lezzetlerdir.



16. Köyceğiz – MUĞLA (2019)



Mart 2019’da “Sakin Şehir” unvanını aldı. Köyceğiz Gölü kıyısında, etrafı dağlarla çevrili, çam ve sığla ağaçlarının oluşturduğu ormanlarla kaplı Köyceğiz, fotoğraf ve doğa tutkunlarına eşsiz görüntüler sunuyor.

Sultaniye Kaplıcaları, Ekincik Plajı, Kaunos Antik Kenti, Kaya Mezarları, Değirmendere Şelalesi, Sandraz Dağı, Yuvarlak Çay, Ölemez Dağı, Gökçeova Göleti gibi doğal güzellikleriyle Karyalılardan, Osmanlılara pek çok medeniyete ev sahipliği yapıyor.

Narenciyesi ve balı ile ziyaretçilerinin damak zevkine de hitap da ediyor.



17. Ahlat – BİTLİS (2019)



Nemrut Krater Gölü

Van Gölü kıyısında, Nemrut Krater Gölü ve Süphan Dağı arasında kalan Ahlat, "Türklerin Anadolu'ya giriş kapısı" kabul ediliyor. Ahlat, Sultan Alpaslan'ın karargahı, otağı ve yurdudur.

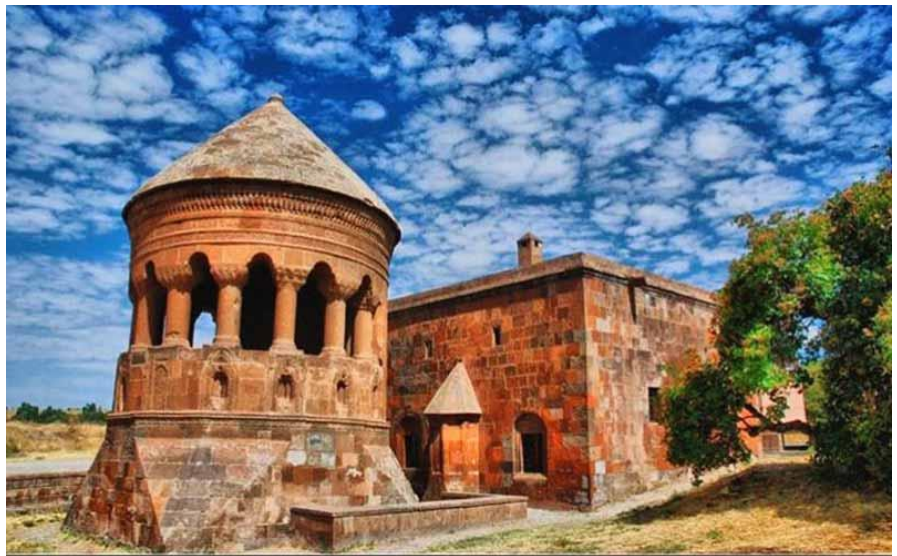
Doğal güzellikleri dolayısıyla Urartulardan Osmanlılara pek çok medeniyete ev sahipliği yapan ilçede, Van Gölü'nün mavisi ile Türkiye'nin üçüncü büyük dağı Süphan'ın karlı zirveleri bütünleşiyor.

İki yanardağın ortasında ihtişamlı bir medeniyet merkezi olan Ahlat, 1650 rakımda

muhteşem bir platoda kuruludur.

Birçok medeniyetin izlerini taşıyan kale, cami, köprü, türbe, hamam ve zaviye kalıntılarıyla adeta açık hava müzesini andıran ilçe, dünyanın en büyük Türk-İslam mezarlığı ve zamana meydan okuyan kümbetleriyle öne çıkıyor.

Bölgede yetişen ceviz ağaçlarından yapılan baston ve ilçeye özgü taştan inşa edilen eserlerle ziyaretçileri kendine hayran bırakan Ahlat UNESCO Dünya Kültür Miras Geçici Listesi'nde yer alan görülmesi gereken önemli bir yerdir.



18. Gdl – ANKARA (2020)

Ankara'nın 89 km kuzeybatısında yer alan ilçe Beypazarı ve Ayaş ilçelerine komşudur. Tarihi M 3.000-3.500 yıllarına kadar gider. İlçe'nin kuzeyinden akan Kirmir ayı vadisindeki mağaralarda yapılan incelemeler bu bölgede Hitit uygarlığının var olduğunu göstermiştir. Kirmir ayı ve evresi Hitit devletinin yıkılmasından sonra merkezi İzmıt olan Bitinya Krallığının topraklarına katılmıştır.



Daha sonra Gdl ve evresi Friglerin hamiyetine girmiştir. İnoz denilen mevkideki mağaralarda görülen ha işaretlerinden Romalılarca Hristiyanlığın yayılması sırasında buraların mesken edildiği anlaşılmıştır. Daha sonra Bizanslıların yaşadıkları sanılmaktadır. 1071 tarihli Malazgirt Zaferi sonrası Gdl ve evresi Anadolu Selçukluları'nın idaresine geçmiştir. İlçe, Anadolu Selçuklu hükümdarlarından I. Mesut'un eniştesi ve Ankara Emiri olan şehabldevle Gdl Bey tarafından şimdiki yerinde, tahminen 850 yıl evvel kurulmuş olup ismini de kurucusundan almıştır.

İlçenin yüzölçümü 419 km²'dir. Denizden yüksekliliği 720 metredir. Sakarya Nehri'nin bir kolu olan Kirmir ayı, Suvari ayı ve İlhan ayı geçtiği ilçede tarım ve hayvancılık yapılmaktadır. 13. yüzyılda Orta Asya'dan Anadolu'ya gen Türkler tarafından, Hazar Denizi'nin doğusundan getirildiği söylenen Tiftik Keçisi diğer adıyla Ankara Keçisi Ankara'ya has bir keçi türüdür. 1840'lara kadar sadece Ankara civarında yaşayan bu keçinin, tüm dünyada bilinen adını (Angora Goat) Ankara'dan alması da bu görüşü destekleyen en önemli kanıt olarak sunulmaktadır. Ankara keçisinin asıl önemi, sadece bu keçilerden üretilen tiftikten kaynaklanıyor. Ankara keçisinin asıl önemi, sadece bu keçilerden üretilen tiftikten kaynaklanmaktadır. Uzun yıllar dünyanın tek, daha sonraki yıllarda da en büyük tiftik üreticisi olan Türkiye, bugün dünya tiftik retiminde Güney Afrika ve ABD'nin arkasından üçüncü sırada bulunmaktadır. En fazla Ankara'nın Gdl, Ayaş, Beypazarı ve Nallıhan ilçelerinde yetişen Tiftik keçisi yetiştiriciliğinde ise Gdl ilk Sırada yer almaktadır.

Kirmir ayı vadisinin İnoz mevkiinde kayalara oyulmuş mağaralar, Samutbaba Türbesi ile Tekke mevkiindeki Kasım Baba Türbesi ilçenin turist çekim merkezlerini oluşturur.

Gdl 'de son yıllarda bağcılık önem kazanmış, özellikle Karacaören, Yeşilöz, Adalıkuzu köyleri yetiştirdikleri sofralık üzümleriyle ön plana çıkmıştır. Bunun yanı sıra kiraz, domates, havuç üretimi yapılmakta ve Kiraz Festivali düzenlenmektedir.



Kültürel mirasını, tarihi ve doğası ile birlikte hala koruyan Gdl Türkiye'de Cumhuriyetin kuruluşunun 2 gün kutlandığı tek ilçe olup, Cumhuriyet kurulduğundan beri bu adet devam etmektedir. şenlik havasında 28 ve 29 Ekim tarihlerinde 'Sinsin' oyunu ve ateşi ile tüm halk bu kutlamaya katılmaktadır. Ateş yeniden doğuşu ve yeniden dirilişi simgelemektedir.



19. Foça – İZMİR (2021)

Foça, diğer adıyla Phokaia, adını, kenti çevreleyen adalarda yaşayan foklardan alır. Foça, İyon yerleşimlerinin en önemlilerinden biriydi. Bugünkü batı uygarlığının temelleri MÖ 6. yüzyıl'da İyonya'da atıldı. Dönemin İyonya'sı felsefe, mimarlık ve heykeltıraşlıkta öncü oldu.

Phokaia, MÖ 11. Yüzyılda, Aiollar tarafından kuruldu. İyon yerleşimi MÖ 9. yüzyılda başladı. Phokaialılar usta denizciydiler; 50 kürekli, 500 yolcu alabilen tekneleri vardı. Mühendislik konusundaki üstün zekâları ve denizcilikteki başarıları ile Ege, Akdeniz ve Karadeniz'e açılarak çok sayıda koloni kurdular. Phokaialıların denizcilikteki ustalığı, ticaret alanında da başarılı olmalarına olanak sağladı. Phokaia, İyonya'da, doğal altın-gümüş karışımı elektron sikkeyi ilk bastıran kentlerden biriydi. Bu sikkelerin ön yüzünde Zeus, Hera, Herakles ve Hermes, arka yüzlerinde de griffon, fok, boğa ve koçbaşları vardır.

Phokaia bu başarıları ile birçok uygarlığın iştahını kabartıyordu ve MÖ 546 yılında Perslerin tahrip ettiği ilk İyon kentiydi. Pers istilası ile kentin görkemli çağı sona erdi, halkın büyük bir çoğunluğu kenti terk etti. (Herodot'a göre, kent daha önceden surlarla çevrilmiş olmasına rağmen, Pers komutanı Harpagos bu kentleri, kent duvarlarının önüne toprak tepelikler yığarak ele geçirmiştir.) MÖ 334'te Büyük İskender'in, Anadolu'ya ayak basarak Pers egemenliğini ortadan kaldırması; yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Phokaia, İskender'in ölümünden sonra sırasıyla; Seleukoslar'ın, Bergama Krallığı'nın ve Romalıların egemenliğine girdi.

1300'lü yıllarda Anadolu, Türklerin eline geçtiğinde, Foça da diğer kentler gibi önem kazanmıştır çünkü 17. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun doğu-batı bağlantısını sağlayan liman kentlerinden biriydi.

Eski Foça'nın güneybatısında kalan Şeytan hamamı olarak adlandırılan yer, bir hamam olmayıp, antik döneme ait kayalara oyulmuş bir mezardır. Uzun bir dromos ve iki mezar odasından oluşmuştur. Her iki odanın içinde tabana oyularak yapılmış ikişer mezar bulunmaktadır. Elde edilen seramik parçaları mezarın MÖ 4.yüzyılın sonunda inşa edilmiş olduğunu göstermektedir.

Maltepe Tümlüsünün batı bölümünde yürütülen çalışmalarda Phokaia'nın en eski duvarı, kapısıyla birlikte ortaya çıkarılmıştır. Foça yolu üzerindeki Taş Kule olarak bilinen Pers mezar anıtının kazı, yenileme ve çevre düzenlemesi yapılmıştır; Perslerin Phokaia'yı ele geçirmelerinin tarihi belgesi olan bu anıt, MÖ V. yüzyılın sonları ile VI. yüzyılın başlarına tarihlendirilmektedir. Bu anıt-mezar Persler'den günümüze gelen tek yapıdır.

Değirmenli Tepe'nin yakınlarında tiyatro bulunmuştur. Helenistik döneme ait oturma kademelerine kazınmış yazıtlar, tiyatronun Roma öncesi yapıldığını göstermiştir. Ele geçen bulgular sayesinde Phokaia Tiyatrosu, MÖ 4. yüzyılın 3. çeyreğine tarihlendirilmektedir.

Siren Kayalıkları Homeros Destanı'nda yer alır ve yolunu şaşırان gemilerin çarptıkları kayalıklar olarak söz edilir. Siren Kayalıkları, Fok Balıklarını andıran adacıkların en büyüğü Orak Adası'nın kuzeybatısındadır. Siren Kayalıklarının ismi Yunan mitolojisinde de geçmektedir; vücutları kuş, başlarının kadın şeklinde olduğuna inanılırdı. Yaptıkları müzikle insanları kayalara çektiklerine, bu müziğin etkisinde kalan gemicilerin yollarını şaşırtıp kayalara çarparak battıkları inancı yaygındı. Tümüyle volkanik bir yapıya sahip kayalıklar yüzyıllar boyunca aşınmış ve doğaüstü şekiller almıştır.

Athena Tapınağı, Batı Anadolu'nun 12 İyon kentinden biri olan Phokaia kentinin ana tanrıçası olan Athena adına MÖ 590-580 yıllarında yapımına başlanan İyon düzeyindeki tapınak türünün erken örneklerinden biridir.



20. İznik – BURSA (2021)

Efsanelere konu olan güzel İznik'in kurulması Makedonya Kralı Büyük İskender'in ölümüyle İskender'in Frigya satrabı (vali) Antigonos'un MÖ IV. yy'da (316) Askanya Gölü kıyısında Antigoneia ismini verdiği kenti imar ettirmesiyle gerçekleşmiştir.

Eski Trakya satrabı Lysimakhos'un şehri ele geçirmesiyle kentin adı karısı Nike'ye atfen Nikaia olarak değiştirilmiştir. MÖ 293'de Bithynia Krallığı'na bağlanan kent, önemli mimari yapılarla süslenmiş adına altın sikkeler basılmış ve tarihte "Altın Şehir" unvanı almıştır. Uzun yıllar Bithynia Krallığı ile savaşan Romalılar, başkent Nikaia'yı akarak MS 123'te meydana gelen depremdeki hasarları onarır, kentin dokusunu yeniden inşa etmişlerdir. Böylece kent 4 ana, 12 tali kapısıyla 4970m uzunluğunda surla çevrilmiştir.



İznik Hristiyanlığın ilk ekümenik (evrensel) konsilinin toplandığı yerdir. İznik MS 325 yılında, tüm dünyadan 228 piskoposun katıldığı ve Hristiyanlık dininin temel ilkelerinin tartışılıp, karara bağlandığı yerdir. Hristiyan âleminin ilk dini toplantısı ve İznik'te gerçekleştirilen konsille İmparator 1. Constantinus'un da katıldığı bilinir. Konsil Senatus Sarayı'nda toplanır ve iki önemli konuyu masaya yatırır. Bunlardan biri Hz. İsa'nın tanrının oğlu olup olmadığı konusudur. Toplantıya İskenderiye'den katılan din adamı Aryus'un ortaya attığı tez, İsa'nın sadece insan olduğu ve tanrının oğlu olmadığıdır ama bu tez konsildeki diğer piskoposlar tarafından kabul görmez. Böylece

toplantı sonucunda alınan karar ile bugün dahi geçerliliğini sürdüren İsa'nın tanrının oğlu olduğu inancı genel geçer hale gelir. Toplantıda konuşulan ve karara bağlanan konulardan biri de Paskalya Bayramı'nın tarihidir.

Daha sonra 787 yılında bu sefer İznik'teki Ayasofya Kilisesi'nde 7. konsil toplanır. Bu konsilde de Hristiyanlık'taki o dönemde görülen resim düşmanı (İkonoklasma) görüş son bulur. Resim ve heykeller üzerindeki dini yasaklar kalkar. İznik, Hristiyanlık dini için böylesine mihenk taşı olan toplantılara sahne olduğundan, 1962 yılında Vatikan'da toplanan 19. konsilde Papa tarafından Kudüs ve Vatikan'dan sonra dünyadaki üçüncü kutsal kenti ilan edilir.

Türklerin yönetimi almasıyla İznik adını alan kent, Selçukluların ve Bizanslıların başkenti olmuştur. 1331 yılında Orhan Gazi yönetimindeki Osmanlı orduları tarafından ele geçirilen İznik, Osmanlı dönemiyle birlikte canlanmaya başlamış; sanat, ticaret ve kültür merkezi olmuştur. Davud-u Kayseri, Ebul Fadıl Musa, Eşrefoğlu Abdullah Rumi gibi ünlü tasavvufiler İznik'te yaşamış ve önemli eserler bırakmışlardır. Osmanlı döneminin ilk camii, medrese ve imareti İznik'te inşa edilmiştir.

İznik'te mutlaka ziyaret edilmesi gereken kültürel varlıklar: Yeşil Camii, Ayasofya Camii, Abdülvahap Türbesi, Arkeoloji Müzesi, Türk İslam Eserleri Müzesi, II. Murat Hamamı, İznik'i Çevreleyen Surlar, Çini Fırınları, Roma Tiyatrosu, Çandarlı Türbeleri, İstanbul Kapı, Lefke Kapı, Yenişehir Kapı, Göl Kapı, I. Murat Hamamı, Hacı Özbek Camii, Roma Tiyatrosu, Süleyman Paşa Medresesi, Sualtı Bazalığı, Dikilitaş, Kırgızlar Türbesi, Hisardere Nekropol, Sarı Saltuk Türbesi, Eşrefzade Türbesi, Berber Kaya Mezarlığı

İznik'in en önemli değerlerinden olan ve coğrafi işareti bulunan İznik Çinisi üretimi yapan atölyelerin bulunduğu İznik Çini Çarşısı bulunmaktadır.

Başlıca Meyveler: Zeytin, üzüm, nektarin, şeftali, kivi, erik, elma, armut, ayva, incir, ceviz, kiraz

Başlıca Sebzeler: Domates, fasulye, lahana, kabak, barbunya, brokoli, marul, karnabahar, bakla, bezelye, salatalık

Balık: Pullu sazan balığı, aynalı sazan balığı, çapak balığı, kızılkanat balığı, gördek balığı, levkit balığı, kadife balığı, yayın balığı, dikence balığı, gümüş balığı

Ayasofya Camii



21. Arapgir – MALATYA (2021)



Arapgir'in eski adı Daskuza'dır. Daskuza (Arapgir) civarındaki yerleşim birimlerinin en eskilerinden olup, Malatya ili ile yaşıt sayılabilir.

Arapgir'in ilk yerlileri Muşkililerdir. Şehrin MÖ 1200 yıllarında kurulduğu sanılmaktadır. Sırasıyla MÖ 850 yılında Asur, MÖ 612 yılında İran (Met), MS 717 yılında Danişmentliler, 1178 yılında Anadolu Selçuklu Devleti, Selçukluların Moğollar'a Köse Dağı Savaşı'nda yenilmesinden sonra Moğolların, Anadolu Beylikleri'nin kurulmaya başladığı dönemde Karakoyunlar'm eline geçer.

1515 Çaldıran Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti'nin egemenliği altına girer. 1518 yılında tutulan ilk Osmanlı Tesnit Tahrir defterinde Diyarbakır eyaletinin 12 sancağı bulunmaktaydı. Bu defterde Arapgir de yer almakta ve 10. sırada bulunmaktaydı. Kanuni Sultan Süleyman zamanında Sivas valiliğine bağlı bir sancak merkezi olan ilçe, 1834'de Diyarbakır ve 1847'de Mamuret-ül Aziz (Elazığ) sancaklarına bağlandı. 1927-1928 tarihli Türkiye'de devlet salnamesinde ise Arapgir Malatya'ya bağlı bir kaza olmuştur.

İlçenin tarihi eser olarak Ulu Camii bulunmaktadır. Bu eserin 14. yy. yapısı olduğu sanılmaktadır. Yeni Camii'nin Akkoyunlular döneminde (1389-1551) yapıldığı söylenmektedir. Cafer Paşa Camii, 1694 tarihinde Cafer Paşa tarafından yaptırılmıştır. Mirliya Ahmet Paşa Camii, Mirliya Ahmet Paşa'nın yaşadığı 17. yüzyıla aittir. Gümrükçü Osman Paşa Camii 1823 tarihinde yapılmıştır. Çobanlı Camii'nin yapım tarihi 1893 olarak belirtilmektedir. Ayrıca Molla Eyüp Camii, Osman Paşa Camii ve çarşı hamamını sayabiliriz.



Gezilebilecek Yerler, 19. yüzyıl ortalarında eski Arapgir terk edilerek bugünkü yerine taşındığından sanat değeri yüksek birçok tarihi yapı eski Arapgir'de kalmıştır. Bu tarihi eserlerin birçoğu harap haldeyken restorasyon çalışması yapılmıştır. Eski Arapgir'de Hanıkah, Cafer Paşa Camii, Osman Paşa Hamamı, Çarşı Hamamı, Miran Çayı kıyısındaki Harap Pazar harabeleri, Berenge Deresi boyunca uzanan vadi ile Kaynarca, gezilecek ve görülecek yerler olarak sayılabilir.

22. Kemaliye – ERZİNCAN (2022)



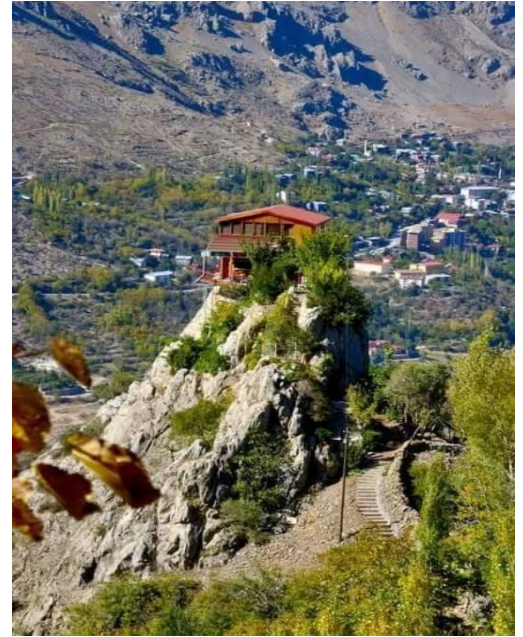
Eski adı Eğin olan ve yukarı Fırat Nehri havzası ile tarihi İpek Yolu güzergâhında yer alan ilçenin adı, 1922'de Kurtuluş Savaşı'nda ilçe halkının Kuvayimillîye güçlerine sağlamış olduğu katkılardan dolayı Mustafa Kemal Atatürk tarafından Kemaliye olarak değiştirildi. Keban baraj gölü kıyısında güzel bir vadi içerisinde kurulmuştur.

Kemaliye evleri dünya kültür mirası listesine alınmıştır. Halıcılığı ile ünlü olan ilçede, her yıl halı festivali düzenlenmektedir.

Avrupanın en önemli kanyonlarından biri olan Karanlık Kanyon sahip olduğu doyumsuz atmosferi ile doğaseverlerin mutlaka görmesi gereken eşsiz güzellikte bir doğa olayıdır. Doğa sporları şenliklerinde Karanlık Kanyon içerisinde gerçekleştirilen en önemli aktivite extrem sporlar içerisindeki en özgün dallardan biri olan ve Base-jump olarak adlandırılan serbest atlayış biçimidir.

İlçede; 1596 yılında Melik Ahmet Paşa tarafından yaptırılan Kışlacık Köyü Camii, 1305 tarihinde yaptırılan ve halen kullanılan Salihli Köyü Camii, 1641 yılında ilçe merkezinde yapılmış Taşdibi Camii, 1858 tarihinde Padişah Abdülmecid tarafından yaptırılan Yeşilyamaç Köyü Camii ve Başpınar Köyü Camii vardır.

Kemaliye ilçesinin diğer tarihi yerleri; Endiçi Kalesi, Roma Mezarlığı, Pigan Kalıntıları, Hasgel Kalıntıları, Arsanas Kalıntıları, Topkapı Kalesi, Orta Cami, Kadıgölü ve Ala Mağarası'dır.



Türkiye’de Üyelik Süreci Devam Eden Yerleşim Merkezleri

Cittaslow Birliği’ne üyelik için başvuruda bulunan ve değerlendirme süreci devam eden yerleşim merkezleri şöyle:

Sinop (il merkezi), Adilcevaz (Bitlis), Ortaca (Muğla), Palu (Elazığ), Zile (Tokat), Küçükkuyu (Ayvacık-Çanakkale), Tirebolu (Giresun), Ermenek (Karaman), Gürpınar (Van), Oğuzeli (Gaziantep), Erkilet (Kayseri), Çaycuma (Zonguldak), Ulus (Bartın), Sındırgı (Balıkesir), Şebinkarahisar (Giresun), Gülnar (Mersin), Gümüşhacıköy (Amasya).